

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Művészettörténet

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A Habsburg-kori Erdély építésze (1690–1848). Átaláltnos bemutatás, kutatómódszertan. HLM1515						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Orbán János, tudományos kutató						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Orbán János, tudományos kutató						
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szak

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					5
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	95				
3.8 A félév össz-óraszám	137				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• A kurzus során szükség van számítógépre és digitális projektorra.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• A kurzus során szükség van számítógépre és digitális projektorra.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Erdély építészetére és annak kutatómódszertanára vonatkozó szaktudás - Források értelmezésére vonatkozó szaktudás - Barokk és klasszicista épületek kutatására vonatkozó szaktudás - Elemzési képesség
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Kritikai gondolkodás kialakítása - Beszédkészség kifejlesztése - Közösségben végzett munka összehangolása - Elemző- és szintetizáló készség

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Erdély építészetére vonatkozó általános és specifikus tudásanyag átadása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Bevezetés az időszak kutatómódszertanába

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető: fogalmak tisztázása, tematika, módszerek. Periodizációs problémák.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés.	
2. Erdély a Habsburg korban. Rövid történelmi áttekintés	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
3. Stílustörténelmi kérdések. Barokk. Rokokó. Klasszicizáló késő barokk. Klasszicizmus. Romantika	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
4. Erdély építésze a 18. század első felében. Katonai és egyházi építkezések	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
5. A 18. század közepének építkezései. Főúri kastélyok, kúriák	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
6. A városok általános helyzete. Kolozsvár, Szamosújvár, Szeben	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
7. Marosvásárhely építésze a barokk korban		
8. Építésszervezet, megrendelők, építészek, kivitelezők. A kor legfontosabb építőmesterei	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
9. Egyházi építkezések az évszázad utolsó évtizedeiben. A protestáns építkezések fellendülése	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
10. A klasszicizáló késő barokk építésze. Városi paloták	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
11. A klasszicizmus megjelenése Erdély építészetében. A stílus legfontosabb megvalósításai	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	

12. Új tendenciák Erdély építészetében a XIX. század közepén	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
13. Erdély építészetének történeti forrásai. Főúri és városi levéltárak	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
14. Vizsga		
8.2 Szemináriumok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Stílustörténeti kérdések. Az egyes stílusok morfológiai sajátosságainak elemzése, megismerése az erdélyi építészetben	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
2. Barokk és későbarokk épületek Kolozsváron. Esettanulmányok	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
3. Topográfiai összeállításának módszertana	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
4. Főúri építkezések. Esettanulmányok	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
5. Egyházi építészet. Esettanulmányok	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
6. Építésszervezet. Esettanulmányok	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
7. Marosvásárhelyi építészet. Esettanulmányok	- bemutatás - megbeszélések - a művek összehasonlító elemzése	
8. Forrásértelmezés	- források átírása és értelmezése	
9. Forrásértelmezés	források átírása és értelmezése	
10. Forrásértelmezés	források átírása és értelmezése	
11. Terminológia. Művészettörténeti leírások készítése	megbeszélések, épületelemzés	
12. Terminológia. Művészettörténeti leírások készítése	megbeszélések, épületelemzés	
13. Terminológia. Művészettörténeti leírások készítése	megbeszélések, épületelemzés	
14. Vizsga		
KÖNYVÉSZET		

Bibó István, Az Alföld későbarokk és klasszicista építészetének néhány kérdése. Építés- és Közlekedéstudományi Közlemények, XI. (1967).

Marosi Ernő, Magyar református templomok. Művészettörténeti áttekintés. In: Református templomok Magyarországon. Budapest, 1992, Hegyi & Társa.

Kovács András, Malomárka evangélikus templomáról. In: Vadas Ferenc (szerk.): Romantikus kastély. Tanulmányok Komárik Dénes tiszteletére. Budapest, 2004.

Orbán János: A 18. századi Erdély református templomépítkezéseiről.

Avram, Alexandru - Dávid Ferenc, A nagyszebeni Brukenthal palota belső díszítése [Decorațiunile interioare ale palatului Brukenthal din Sibiu], în „Ars Hungarica”, 1996, nr. 2, pp. 177-187.

Biró József, A bonchidai Bánffy-kastély családi arcképei [Portretele de familie ale castelului Bánffy din Bonțida], în „Erdély beszélő kövei”, ed. îngr. de Sas Péter, Cluj-Napoca, 2008.

Biró József, Erdély művészete [Arta Transilvaniei], Budapest, 1941. (Reprint: Budapest, 1989, Dovin Művészeti Kft.)

Biró József, Magyar művészet és erdélyi művészet [Artă maghiară, artă transilvăneană], Cluj-Napoca, 1935.

Biró József, Nagyvárad barokk és neoklasszikus művészeti emlékei [Monumentele baroce și neoclasiciste din Oradea], Budapest, 1932.

Cs. Dobrovics Dorottya, Építkezés a 18. századi Magyarországon (Az uradalmak építésze) [Construcții în Ungaria secolului al XVIII-lea (Arhitectura moșiiilor nobile)], Budapest, 1983.

B. Nagy Margit, Függelék. A kötetben szereplő kolozsvári művészek és kézművesek adatai [Anexă. Datele artiștilor și meseriașilor clujeni din volum], în „Reneszánsz és barokk Erdélyben”, București, 1970, pp. 293-329.

B. Nagy Margit, A hadadi kastély [Castelul din Hodod], în „Reneszánsz és barokk Erdélyben”, București, 1970, pp. 171-189.

B. Nagy Margit, A zsibói kastély [Castelul din Jibou], în „Reneszánsz és barokk Erdélyben”, București, 1970, pp. 190-202.

B. Nagy Margit, Udvarházak és stílusok [Conace și stiluri], în „Reneszánsz és barokk Erdélyben”, București, 1970, pp. 15-59.

B. Nagy Margit, Leder József építőmester (1749–1814) [Maistrul constructor Leder József (1749-1814)], în „Stílusok, művek, mesterek”, București, 1977, pp. 50-69.

B. Nagy Margit, Türk Antal építőmester (1750–1798) [Maistrul constructor Türk Antal (1750-1798)], în „Stílusok, művek, mesterek”, București, 1977, pp. 32-49.

B. Nagy Margit, Művészek és mesterek Kolozsvárt 1700–1850 [Artiști și meșteri la Cluj între anii 1700-1850], în „Stílusok, művek, mesterek”, București, 1977, pp. 177-260.

Orbán János, Református kollégiumépítkezések Erdélyben a barokk és klasszicizmus korában. Nagyenyed, Marosvásárhely, Kolozsvár [Construcțiile colegiilor reformate din Transilvania în perioada barocului și a clasicismului. Aiud, Tg. Mureș, Cluj-Napoca], în „Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiséggyűjtéséről”, Új sorozat, II, 2007, pp. 253-287.

Sabău, Nicolae, Metamorfoze ale barocului transilvan. Vol. II. Pictura, Cluj-Napoca, 2005.

Szentkirályi Zoltán, Adatok a magyar építészképzés történetéhez. In: Építés–Építészettudomány III.(1971), 4.

Bibó István, A magyar építészeti szakirodalom kezdetei. (Építészeti szakkönyvek Magyarországon a XVIII. században). In: Művészet és felvilágosodás. (Művészettörténeti Tanulmányok) Bp., 1978, 27–122.

N. Dávid Ildikó, A kolozsvári egyetem építészeti oktatása a XVIII. század végén. In: Művészet és felvilágosodás. (Művészettörténeti Tanulmányok) Bp. 1978. 301–351.

9. Az episztémikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

A tantárgy eleget tesz a következő elvárásoknak:

- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga	Írásbeli vizsga	60%
	Jelenlét		10%
10.5 Szeminárium	Referátum	referátum bemutatása	20%
	Jelenlét		10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • 30 % teljesítmény a kurzus esetében • 15 % teljesítmény a szeminárium esetében			

Kitöltés dátuma

2020.03.09

Előadás felelőse

Dr. Orbán János

Szeminárium felelőse

Dr. Orbán János

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020. 03. 31

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert Miklós

